

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Kneževo
za period 01.01-31.12.2021. godine**

Broj: RV051-22

Banja Luka, 02.08.2022. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	12
	5. Priprema i donošenje budžeta	13
	6. Finansijski izvještaji	14
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	14
	6.1.1. Prihodi i primici.....	15
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	16
	6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit).....	18
	6.1.4. Neto finansiranje.....	18
	6.1.5. Razlika u finansiranju	18
	6.2. Bilans uspjeha	18
	6.2.1. Prihodi.....	19
	6.2.2. Rashodi.....	19
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	19
	6.3. Bilans stanja.....	19
	6.3.1. Aktiva.....	19
	6.3.2. Pasiva.....	22
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	23
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	23
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	23
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	24
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	24

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Kneževo koji obuhvata: Bilans stanja na dan 31.12.2021. godine; Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine Kneževo istinito i objektivno prikazuje, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sproveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer Javna ustanova Narodna biblioteka nije izvršila popis obaveza, izvještaji o izvršenom popisu Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika ne sadrže uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, a izvještaj Centralne popisne komisije Opštinske uprave nije dostavljen nadležnom organu na razmatranje najkasnije deset dana prije isteka roka za pripremu i prezentaciju godišnjeg finansijskog izvještaja, te nadležni ogran Javne ustanove Narodna biblioteka nije usvojio izvještaj o popisu.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Kod sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2021. godinu nije izvršeno uključivanje neto imovine/kapitala javne ustanove i preduzeća pod kontrolom Opštine Kneževo iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja i eliminacija osnivačkih uloga u kontrolisanim entitetima evidentiranih u glavnoj knjizi trezora Opštine, u skladu sa članom 123. stav (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Rashodi za stručne usluge su precijenjeni u iznosu od 3.000 KM, kao i rashodi za usluge zaštite životne sredine u iznosu od 3.000 KM, subvencije 44.714 KM i doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine u iznosu od 145.286 KM, a potcijenjeni su rashodi po

osnovu zakupa u iznosu od 3.000 KM, rashodi za komunalne usluge u iznosu od 3.000 KM, ostali neklasifikovani rashodi 26.732 KM i tekući grantovi u iznosu od 163.268 KM, jer rashodi u navedenim iznosima nisu klasifikovani u skladu sa članom 92. stav (2), (3) i (10), 94. stav (5) i članom 95. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.1. izvještaja:

Kratkoročni plasmani su precijenjeni u iznosu od 11.000 KM, kao i kratkoročna potraživanja u najmanjem iznosu od 84.300 KM, a potcijenjeni su rashodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja u iznosu od 2.666 KM i finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 92.634 KM, jer nije vršena korekcija plasmana i potraživanja koja nisu naplaćena po isteku roka od 12 mjeseci u skladu sa članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja:

Vrijednost akcija i učešća u kapitalu u glavnoj knjizi trezora Opštine Kneževo precijenjena je za 705.948 KM, jer po otvaranju stečajnog postupka nije izvršena korekcija uloga u KP „Cvrcka“ a.d. Kneževo i nisu evidentirani ulogi u javnu ustanovu i preduzeća pod kontrolom Opštine Kneževo u najmanjem iznosu od 15.000, u skladu sa članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Poslovni objekti dati pod zakup nisu iskazani kao investiciona imovina, shodno članu 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 16 - Investiciona imovina (paragraf 7, 20. a) i 26). Zbog navedenog vrijednost investicione imovine je potcijenjena za 7.474 KM, a za isti iznos su precijenjeni poslovni objekti i prostori.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.5. i 6.7. izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje Opštine Kneževo nisu objelodanjene informacije vezano za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevom MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Takođe, Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže potpuna obrazloženja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 17 - Nekretnine postrojenja i oprema i MRS JS 31 - Nematerijalna imovina.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom

izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 02.08.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Kneževo za 2021. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u Konsolidovanom finansijskom izvještaju Opštine Kneževo za 2021. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

U Opštinskoj upravi u toku 2021. godine angažovano je pet lica na određeno vrijeme po osnovu povećanog obima posla duže od šest mjeseci u kalendarskoj godini, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2) Zakona o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne samouprave.

Opština je u toku 2021. godine zaključila 4 ugovora o djelu sa jednim izvršiocem za poslove koji su sistematizovani i predstavljaju redovnu djelatnost Opštinske uprave, što nije u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu.

Plaćanje računa po osnovu nabavke robe i usluga u okviru Opštinske uprave vršeno je gotovinski, po računima iznad propisanog iznosa što nije u skladu sa članom 3. stav (1) tačka đ) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Za nabavke prehrambenih paketa i građevinskog materijala nakon zaključenog okvirnog sporazuma sa izabranim ponuđačima nisu zaključeni pojedinačni ugovori, kako je propisano članom 32. stav (5) tačka b) pod 5) Zakona o javnim nabavkama.

Za nabavke građevinskog materijala i usluga sakupljanja otpada ugovorni organ na svojoj internet stranici nije objavio odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, shodno članu 70. stav (6) Zakona o javnim nabavkama.

Nabavke robe za internu reprezentaciju i vode za piće, cijevi i građevinskog materijala, zakupa specijalnog vozila za sakupljanje otpada i iznajmljivanja usluge rada mašina u najmanjem iznosu od 18.088 KM nisu predviđene planom nabavki, niti su donesene posebne odluke o pokretanju postupaka nabavki, što nije u skladu sa članom 17. stav (1) Zakona o javnim nabavkama. Takođe, za nabavku robe za internu reprezentaciju provedena su dva postupka direktnog sporazuma ukupne vrijednosti 7.342 KM čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (6) i članom 87. stav (3) istog zakona.

Za usluge održavanja javnih površina, stručne usluge i pripremne radove nisu provedeni postupci javnih nabavki u skladu sa članom 6. navedenog zakona.

Za nabavke provedene postupcima direktnog sporazuma ugovorni organ nije tražio pisani prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više ponuđača, shodno članu 5. stav (1) Pravilnika o postupku direktnog sporazuma.

Javna ustanova Srednjoškolski centar „Jovan Dučić“ nabavku usluga prevoza zaposlenih (12.820 KM) koje predstavljaju usluge iz Aneksa II dio A provela je postupkom direktnog sporazuma, što nije u skladu sa članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Kneževo obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Kneževo.

Banja Luka, 02.08.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) uspostavi pomoćna knjiga potraživanja shodno članu 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članu 27. Zakona o trezoru,
- 2) izvrši korekcija utvrđene greške u skladu sa MRS JS 3 - računovodstvene politike, promjene računovodstvenih grešaka i greške,
- 3) Konsolidovani bilans stanja sačinjava u skladu sa članom 123. stav (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 4) klasifikacija rashoda po osnovu zakupa, komunalnih usluga, ostalih neklasifikovanih rashoda, subvencija i grantova vrši u skladu sa članom 92. stav (2), (3) i (10), 94. stav (5) i članom 95. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 5) korekcija kratkoročnih plasmana koji nisu naplaćeni po isteku roka od 12 mjeseci vrši u skladu sa članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 6) korekcija akcija i učešća u kapitalu kontrolisanih entiteta i evidentiranje istih u glavnoj knjizi trezora Opštine vrši u skladu sa članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 7) poslovni objekti dati pod zakup priznaju kao investiciona imovina, shodno članu 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 16 - Investiciona imovina,
- 8) izvrši procjena novog (preostalog) vijeka trajanja stalnih sredstava u upotrebi čija je knjigovodstvena vrijednost svedena na nulu, u skladu sa članom 41. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 9) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve značajne informacije shodno članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad, Narodna biblioteka i Dječiji vrtić „Radojka Lakić“ da obezbijedi da se:

- 10) postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave u dijelu koeficijenata za obračun osnovne plate zaposlenih uskladi sa koeficijentima

utvrđenim u članu 7. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi,

- 2) prijem pripravnika vrši putem javnog konkursa shodno članu 96. stav (3) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave, kao i da se angažovanje izvršilaca po osnovu ugovora o djelu vrši za poslove van djelatnosti Opštinske uprave u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu,
- 3) plaćanje gotovim novcem po osnovu nabavke robe i usluga vrši u skladu sa članom 3. stav (1) tačka đ) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- 4) izvještaj o izvršenju budžeta sačinjava u skladu sa članom 47. stav (1) tačke v), e) i ž) i stav (2) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- 5) internim aktom u potpunosti definišu pravila i kriterijumi za dodjelu sredstava granta, te da se podnose izvještaji o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta Opštine Kneževo za konkretnu godinu.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Srednjoškolski centar „Jovan Dučić“ da obezbijedi da se:

- 6) pokretanje i izbor postupaka javnih nabavki te objava odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača vrši u skladu sa članom 6, 15. stav (1) i (6), 17. stav (1), 32. stav (5) tačka b) pod 5), 70. stav (6) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama, kao i da se nabavke putem direktnog sporazuma vrše u skladu sa članom 5. stav (1) Pravilnika o postupku direktnog sporazuma.

Preporučuje se Skupštini opštine da:

- 7) usvoji Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda, shodno članu 9. stav (6) Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Odluka o izvršenju rebalansa budžeta Opštine Kneževo za 2021. godinu i Odluka o usvajanju rebalansa budžeta Opštine Kneževo za 2021. godinu;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4. i 9-11;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske
- Zakon o radu, član 204-207;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida, član 26. i 27.;
- Zakon o socijalnoj zaštiti, članovi 20-63;
- Zakon o uređenju prostora i građenju, članovi 25-26, 67-83 i 191-191a;
- Zakon o administrativnim taksama, članovi 4, 6, 13-15, 20, 24;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o komunalnim djelatnostima, članovi 6-12, 20-25, 41;
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu, članovi 32-36, 54, 62, 69;
- Zakon o koncesijama, članovi 28-32;
- Zakon o šumama, članovi 87-98;
- Zakon o vodama, članovi 188-195;
- Zakon o zaštiti od požara, članovi 14, 82-86;
- Zakon o porezu na nepokretnost, članovi 4, 8, 9 i 12;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Pravilnik o postupku direktnog sporazuma;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi Opštine Kneževo i
- Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Opštine Kneževo.

V   **IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)**

1.   **Uvod**

Opština Kneževo (u daljem tekstu: Opština) smještena je u jugozapadnom dijelu Republike Srpske i prostire se na površini od 326 km². Teritorijalno je organizovana u 12 mjesnih zajednica, u kojima živi oko 9.300 stanovnika.

Prema Odluci Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave za 2021. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 102/20), Opština je svrstana u izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave.

Opština ostvaruje nadležnosti utvrđene Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16, 36/19 i 61/21), kao i nadležnosti koje su joj prenesene drugim zakonima. Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik opštine. Skupština je predstavnički organ, organ odlučivanja i kreiranja politike Opštine, a čini je 19 odbornika. Načelnik je izvršni organ vlasti koji zastupa i predstavlja Opštinu, rukovodi Opštinskom upravom i odgovoran je za njen rad.

Sredstva za rad Opštine obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera između različitih jedinica vlasti, primitaka za nefinansijsku imovinu i ostalih primitaka.

Revizijom je obuhvaćen Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine kojeg, pored podataka Opštinske uprave, čine i finansijski izvještaji nižih budžetskih korisnika, odnosno javnih ustanova (u daljem tekstu: JU) Centra za socijalni rad, Dječijeg obdaništa „Radojka Lakić“, Srednjoškolskog centra „Jovan Dučić“ i Narodne biblioteke Kneževo.

Entiteti javnog sektora nad kojima postoji kontrola od strane Opštine kao osnivača i 100% vlasnika su Javno komunalno preduzeće „Vodovod“ d.o.o, Javno preduzeće „Narodni univerzitet“ i Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Kneževo.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine za period 01.01-31.12.2021. godine nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2.   **Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja**

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske vršila je finansijsku reviziju Opštine za 2018. godinu i tom prilikom dato je ukupno 10 preporuka (7 za finansijske izvještaje i 3 za usklađenost). Opština je dostavila odgovor o radnjama koje su preduzete u cilju provođenja preporuka i otklanjanja nepravilnosti, u skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/05 i 20/14).

Na osnovu uvida u knjigovodstvenu i drugu relevantnu dokumentaciju utvrđeno je da je provedena jedna preporuka, jedna preporuka nije aktuelna zbog primjene novih računovodstvenih politika za budžetske korisnike, djelimično je provedena jedna preporuka i 7 preporuka nije provedeno.

Djelimično je provedena preporuka koja se odnosi na priznavanje, evidentiranje i klasifikaciju nefinansijske imovine u stalnim sredstvima (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Preporuke koje nisu provedene odnose se na popis imovine i obaveza (tačka 3. izvještaja), sačinjavanje konsolidovanog bilansa stanja (tačka 6. izvještaja), procjenu potraživanja na dan bilansiranja sa stanovišta njihove naplativosti (tačka 6.3.1.1. izvještaja), napomene uz finansijske izvještaje (tačka 6.7. izvještaja), rad na određeno vrijeme i usvajanje Programa

zajedničke komunalne potrošnje (tačka 3. izvještaja), te primjenu Zakona o javnim nabavkama (tačka 4. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta utvrđena je pravilnicima, pojedinačno za svakog budžetskog korisnika u okviru Opštine.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Opštine Kneževo („Službeni glasnik Opštine Kneževo“ broj 23/19) sistematizovano je 56 radnih mjesta sa 70 izvršilaca. Navedeni pravilnik u dijelu koeficijenata za obračun osnovne plate zaposlenih razvrstanim u platne grupe nije usklađen sa koeficijentima utvrđenim u članu 7. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Opštine Kneževo („Službeni glasnik Opštine Kneževo“ broj 11/21). Obračun plata zaposlenih Opštinske uprave vršen je u skladu sa odredbama Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Opštine Kneževo.

Na dan 31.12.2021. godine u Opštinskoj upravi u radnom odnosu bilo je 66 zaposlenih, od toga 48 na neodređeno, 13 na određeno, tri funkcionera i dva pripravnika. Kod nižih budžetskih korisnika, za koja se sredstva za lična primanja obezbjeđuju u budžetu Opštine, u radnom odnosu su ukupno 22 zaposlena (dva imenovana lica, te 20 službenika i namještenika).

Skupština opštine je na sjednici održanoj 11.01.2021. godine donijela rješenja o imenovanju vršilaca dužnosti sekretara Skupštine opštine i načelnika četiri odjeljenja Opštinske uprave do okončanja postupka imenovanja, a najduže za period do 90 dana. Postupak izbora i imenovanja nije sproveden u 2021. godini, a sljedeća rješenja o imenovanju vršilaca dužnosti donesena su 08.07.2022. godine shodno Rješenju upravnog inspektora od 15.06.2022. godine. U periodu od 11.04.2021. godine do 08.07.2022. godine vršioci dužnosti sekretara Skupštine opštine i načelnika odjeljenja Opštinske uprave obavljali su dužnost bez odgovarajućeg rješenja. Navedeno nije u skladu sa članom 52. stav (4) i 55. stav (4) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16). Procedura vezano za raspisivanje javnog konkursa za izbor i imenovanja pokrenuta je do završetka revizije i shodno tome nije data preporuka.

U Opštinskoj upravi u toku 2021. godine angažovano je pet lica na određeno vrijeme po osnovu povećanog obima posla na period duži od šest mjeseci, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2) navedenog zakona. Načelnik Opštine je, postupajući po Rješenju upravnog inspektora od 13.06.2022. godine, ukinuo rješenja o rasporedu za navedena lica i shodno tome nije data preporuka.

Prijem pripravnika u Opštinskoj upravi vršen je bez sprovedenog javnog konkursa, što nije u skladu sa članom 96. stav (3) navedenog zakona.

Opština je u toku 2021. godine zaključila 4 ugovora o djelu sa jednim izvršiocem za poslove opštinskog urbanističko-građevinskog inspektora koji su sistematizovani i predstavljaju redovnu djelatnost Opštinske uprave, što nije u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16 i 66/18).

Opštinska uprava nije uspostavila pomoćnu knjigu potraživanja, u skladu sa članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20) i članom 27. Zakona o trezoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 28/13 i 103/15).

Godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog

stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21), jer:

- JU Narodna biblioteka nije izvršila popis obaveza, u skladu sa članom 4. stav (1) tačka 3) navedenog pravilnika,
- popisne komisije kod JU Narodna biblioteka i Dječiji vrtić „Radojka Lakić“ prije početka popisa nisu sačinile plan rada, shodno članu 17. stav (1) istog pravilnika,
- popisne liste kod Opštinske uprave, JU Centar za socijalni rad i Dječiji vrtić nisu ovjerene od strane ovlaštenog lica (član 17. stav (8)),
- kod Opštinske uprave i JU Dječiji vrtić nije izvršen prenos podataka o stanjima imovine i obaveza preuzetih sa dokumentacije koja odražava eksternu potvrdu stanja, te nisu utvrđene vrijednosne razlike između knjigovodstvenog i stvarnog stanja popisane imovine i obaveza (član 18. stav (1) tačke 5) i 7)),
- izvještaji o izvršenom popisu Opštinske uprave i JU Centar za socijalni rad ne sadrže podatke o datumu početka i završetka popisa, stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji i radnom angažmanu lica angažovanih na popisu, te uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza. Takođe, izvještaj o izvršenom popisu JU Narodna biblioteka ne sadrži podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji, radnom angažmanu lica angažovanih na popisu i uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja, dok kod JU Dječiji vrtić navedeni izvještaj ne sadrži podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji lica angažovanih na popisu i uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza (član 20. stav (1) tačke 1), 2) i 3)).
- Izvještaj centralne popisne komisije Opštinske uprave nije dostavljen nadležnom organu na razmatranje najkasnije deset dana prije isteka roka za pripremu i prezentaciju godišnjeg finansijskog izvještaja, nadležni organ JU Dječiji vrtić nije blagovremeno razmatrao izvještaj o popisu, a kod JU Narodna biblioteka nadležni organ nije usvojio izvještaj o popisu (član 20. stav (2) navedenog pravilnika).

Plaćanje računa po osnovu nabavke robe i usluga u okviru Opštinske uprave vršeno je gotovinski, po računima iznad propisanog iznosa, što nije u skladu sa članom 3. stav (1) tačka đ) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 86/12 i 10/14).

Plan razvoja Opštine definisan je Strategijom razvoja Opštine Kneževo za period 2018-2023. godine. Skupština opštine je za 2021. godinu donijela programe utroška sredstava naknade od šuma, posebnih vodnih naknada, koncesione naknade i naknada za finansiranje posebnih mjera zaštite od požara, te zaključcima usvojila izvještaje o realizaciji navedenih programa.

Opština nije sačinila godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu, što je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/22). U Opštini nije imenovano lice odgovorno za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole već navedene aktivnosti sprovodi načelnik opštine, u skladu sa tačkom 19. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/17). Za realizaciju aktivnosti na uspostavljanju sistema internih finansijskih kontrola (izrada knjige poslovnih procesa i akta o upravljanju rizicima) Opština je u 2022. godini angažovala konsultantsku kuću.

Shodno gore navedenom i većini tačaka ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave u dijelu koeficijenata za obračun osnovne plate zaposlenih uskladi sa koeficijentima utvrđenim u članu 7. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi,**
- **prijem pripravnika vrši putem javnog konkursa shodno članu 96. stav (3) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave, kao i da se angažovanje izvršilaca po osnovu ugovora o djelu vrši za poslove van djelatnosti Opštinske uprave u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu,**
- **uspostavi pomoćna knjiga potraživanja shodno članu 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članu 27. Zakona o trezoru,**
- **plaćanje gotovim novcem po osnovu nabavke robe i usluga vrši u skladu sa članom 3. stav (1) tačka đ) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.**

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad, Narodna biblioteka i Dječiji vrtić „Radojka Lakić“ da obezbijedi da se postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki Opštinske uprave (uključujući dopune plana i posebnu odluku o pokretanju postupka nabavke) za 2021. godinu predviđene su nabavke ukupne vrijednosti 753.627 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV), od čega za nabavku roba 209.969 KM, usluga 181.829 KM i radova 361.829 KM.

Prema Izvještaju o realizaciji ugovora u 2021. godini provedene su nabavke ukupne ugovorene vrijednosti 680.921 KM (bez PDV-a), a značajnije su nabavka sjemenske robe za proljetnu i jesenju sjetvu, radovi na izgradnji spomen sobe poginulim borcima u Odbrambeno-otadžbinskom ratu, te sanacija i asfaltiranje lokalnih puteva na području Opštine. Nabavke su provedene putem 12 otvorenih postupaka, 6 konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda, 31 direktni sporazum i dva postupka nabavke neprioritetnih usluga iz Aneksa II dio B.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je 19 postupaka nabavki ugovorene vrijednosti 332.676 KM (bez PDV-a), odnosno 49% vrijednosti zaključenih ugovora.

Utvrđeno je da postupci nabavki nisu u potpunosti provedeni u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/14, u daljem tekstu: Zakon) i Pravilnika o postupku direktnog sporazuma („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 90/14), jer:

- za nabavke prehrambenih paketa i građevinskog materijala (dva postupka) nakon zaključenog okvirnog sporazuma sa izabranim ponuđačima nisu zaključeni pojedinačni ugovori, kako je propisano članom 32. stav (5) tačka b) pod 5) navedenog zakona,
- za nabavke građevinskog materijala (dva postupka) i usluga sakupljanja otpada ugovorni organ na svojoj internet stranici nije objavio odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, shodno članu 70. stav (6) Zakona,
- nabavke robe za internu reprezentaciju i vode za piće (4.137 KM bez PDV-a), cijevi i građevinskog materijala za izgradnju vodovoda (5.421 KM), zakupa specijalnog vozila za sakupljanje otpada (5.000 KM) i iznajmljivanja usluge rada mašina za potrebe dvije mjesne zajednice (3.530 KM bez PDV-a) nisu predviđene planom

- nabavki, niti su donesene posebne odluke o pokretanju postupaka nabavki, što nije u skladu sa članom 17. stav (1) Zakona,
- za nabavku robe za internu reprezentaciju provedena su dva postupka direktnog sporazuma ukupne vrijednosti 7.342 KM (bez PDV-a) čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (6) i članom 87. stav (3) Zakona,
  - u odlukama o pokretanju postupka nabavke vode za piće i elektro materijala za tekuće održavanje rasvjete procijenjena vrijednost iskazana je sa PDV-om, što nije u skladu sa članom 15. stav (1) Zakona,
  - za usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova, održavanja javnih površina, računovodstvene, geodetske usluge i pripreme radove, za koje su zaključeni ugovori o djelu, nisu provedeni postupci javnih nabavki u skladu sa članom 6. navedenog zakona,
  - za nabavke provedene postupcima direktnog sporazuma ugovorni organ nije tražio pisani prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više ponuđača, shodno članu 5. stav (1) Pravilnika o postupku direktnog sporazuma,
  - JU Srednjoškolski centar „Jovan Dučić“ nabavku usluga prevoza zaposlenih (12.820 KM bez PDV-a) koje predstavljaju usluge iz Aneksa II dio A i dodjeljuju se primjenjujući postupke javnih nabavki, je provela postupkom direktnog sporazuma, što nije u skladu sa članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama jer je vrijednost nabavke veća od 6.000 KM.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Srednjoškolski centar „Jovan Dučić“ da obezbijedi da se pokretanje i izbor postupaka javnih nabavki te objava odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača vrši u skladu sa članom 6, 15. stav (1) i (6), 17. stav (1), 32. stav (5) tačka b) pod 5), 70. stav (6) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama, kao i da se nabavke putem direktnog sporazuma vrše u skladu sa članom 5. stav (1) Pravilnika o postupku direktnog sporazuma.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Kneževo je 29.01.2021. godine donijela Odluku o usvajanju budžeta Opštine Kneževo za 2021. godinu u iznosu od 4.799.080 KM i Odluku o izvršenju budžeta Opštine Kneževo za 2021. godinu („Službeni glasnik Opštine Kneževo“ broj 4/21). Do donošenja budžeta vršeno je privremeno finansiranje u iznosu od 1.259.325 KM, shodno Odluci o privremenom finansiranju Opštine Kneževo za period januar-mart 2021. godine („Službeni glasnik Opštine Kneževo“ broj 16/20).

Odluka o usvajanju rebalansa budžeta Opštine Kneževo za 2021. godinu donesena je 12.11.2021. godine u iznosu od 5.841.700 KM, kao i Odluka o izvršenju rebalansa budžeta Opštine Kneževo za 2021. godinu („Službeni glasnik Opštine Kneževo“ broj 20/21). Planirani su poreski prihodi (3.623.000 KM), neporeski prihodi (1.093.700 KM), transferi između različitih jedinica vlasti (1.033.000 KM), primici za nefinansijsku imovinu (20.000 KM) i ostali primici (72.000 KM).

Budžetska potrošnja planirana je za rashode za lična primanja (1.701.810 KM), rashode po osnovu korišćenja robe i usluga (772.404 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (450.900 KM), subvencije (219.000 KM), grantove (255.500 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (1.358.300 KM), rashode po sudskim rješenjima (134.000 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (29.000 KM), budžetsku rezervu (78.500 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (585.150 KM), izdatke za otplatu dugova (200.136 KM) i ostale izdatke (57.000 KM).

Nakon rebalansa budžeta provede su 24 realokacije sredstava u ukupnom iznosu od 311.152 KM, od čega je 63.998 KM realocirano između budžetskih korisnika.

Skupština opštine nije usvojila Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda za 2022. godinu, shodno članu 9. stav (6) Zakona o fiskalnoj odgovornosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 62/18).

Preporučuje se Skupštini opštine da usvoji Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda, shodno članu 9. stav (6) Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta opštine Kneževo za 2021. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17) i obrasce finansijskih izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija Republike Srpske uz određeno kašnjenje u odnosu na rok definisan članom 56. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16) i članom 49. stav (6) navedenog pravilnika.

Na osnovu pisane izjave Opštine, finansijski rezultat tekuće godine u Konsolidovanom bilansu stanja Opštine pogrešno je iskazan zbog tehničke greške koja je nastala prilikom prenosa finansijskog rezultata u ranijem periodu.

Prilikom izrade Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2021. godinu nije izvršeno uključivanje neto imovine/kapitala JZU „Dom zdravlja“, JKP „Vodovod“ i JP „Narodni univerzitet“ iz njihovih bilansa stanja primjenom procenta učešća kapitala Opštine u osnovnom kapitalu javne ustanove i preduzeća, kao ni eliminacija osnivačkih uloga u kontrolisanim entitetima evidentiranih u glavnoj knjizi trezora Opštine u skladu sa članom 123. stav (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 117/17 i 118/18).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- ***izvrši korekcija utvrđene greške u skladu sa MRS JS 3 - računovodstvene politike, promjene računovodstvenih grešaka i greške,***
- ***Konsolidovani bilans stanja sačinjava u skladu sa članom 123. stav (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.***

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2021. godine iskazano je u obrascu Periodični izvještaj o izvršenju budžeta (u daljem tekstu: PIB) na računovodstvenom fondu 01-opšti fond (predstavlja budžet u užem smislu) i obrascu Periodični izvještaj o izvršenju budžeta po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

U obrascu PIB budžetski prihodi i primici iskazani su u iznosu od 5.540.664 KM i za 5% su niži u odnosu na predviđene rebalansom budžeta. Značajnija odstupanja na niže su kod neporeskih prihoda, transfera između različitih jedinica vlasti i primitaka za nefinansijsku imovinu.

Ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 5.726.090 KM i za 2% su niži od odobrenih rebalansom budžeta. Odstupanja na više kod pojedinih vrsta rashoda i izdataka u odnosu na planirane (kod rashoda za lična primanja zaposlenih, ostalih neklasifikovanih rashoda, grantova u zemlji, doznaka građanima koje se isplaćuju iz budžeta opštine, transfera između različitih jedinica vlasti i izdataka za investiciono održavanje objekata) pokrivena su realokacijama (tačka 5. izvještaja).

Skupština opštine je na sjednici održanoj 29.04.2022. godine razmatrala i usvojila izvještaj o izvršenju budžeta Opštine za 2021. godinu („Službeni glasnik Opštine Kneževo“ broj 5/22). Navedeni izvještaj nije sačinjen u skladu sa članom 47. stav (1) tačke v), d), e) i ž) i stav (2) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, jer ne sadrži objašnjenja većih odstupanja, podatke o korišćenju budžetske rezerve, početno i završno stanje jedinstvenih računa trezora i računa posebnih namjena, podatke o izvršenim realokacijama, te početnom i završnom stanju imovine, obaveza i izvora sredstava.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se izvještaj o izvršenju budžeta sačinjava u skladu sa članom 47. stav (1) tačke v), d), e) i ž) i stav (2) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je u obrascu PIF iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 5.545.524 KM, od čega na fondu 01 iznos od 5.540.664 KM (prihodi 5.456.157 KM i primici 84.507 KM) i fondu 03 prihode u iznosu od 4.860 KM.

6.1.1.1. Prihodi

Prihodi su iskazani u ukupnom iznosu od 5.461.017 KM, a čine ih poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 3.888.287 KM, a čine ih porezi na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti (216.581 KM), porezi na imovinu (41.038 KM), porezi na promet proizvoda (18 KM), indirektni porezi prikupljeni od Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (3.625.305 KM), porez na dobitke od igara na sreću i ostali poreski prihodi (5.345 KM).

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 843.259 KM, a čine ih prihodi od zakupa i rente (22.318 KM), naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (806.743 KM) i ostali neporeski prihodi (14.198 KM).

Naknade i takse iskazane su u iznosu od 760.244 KM, a najvećim dijelom se odnose na opštinske administrativne takse (37.891 KM), komunalne takse (55.722 KM), naknadu za uređivanje građevinskog zemljišta (24.058 KM), naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (442.715), naknade za vode (25.763 KM) i koncesione naknade (169.777 KM).

Prihodi od pružanja javnih usluga iskazani su u iznosu 46.499 KM i najvećim dijelom se odnose na vlastite prihode JU Dječije obdanište „Radojka Lakić“ (39.859 KM) i JU Srednjoškolski centar „Jovan Dučić“ (4.245 KM).

Grantovi iskazani na fondu 03 u iznosu od 4.860 KM odnose se na kapitalni grant Ministarstva inostranih poslova Republike Bugarske, u svrhu finansiranja projekta „Namještaj za obdanište Radojka Lakić“.

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 724.611 KM i najvećim dijelom se odnose na transfer Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske prema JU Centar za socijalni rad za finansiranje prava utvrđenih u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 37/12, 90/16, 94/19 i 42/20) u iznosu od 560.641 KM, transfer Predsjednice Republike Srpske u iznosu od 50.000 KM za finansiranje sanacije dječijeg obdaništa, Republičkog sekretarijata za raseljena lica i migracije u iznosu od 23.000 KM u svrhu asfaltiranja puta i transfer po osnovu pomoći za izrazito nerazvijene opštine (88.300 KM).

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 84.507 KM, a čine ih primici za neproizvedenu stalnu imovinu (10.882 KM) i ostali primici iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (73.625 KM).

Primici za neproizvedenu stalnu imovinu odnose se na primitke od prodaje gradskog građevinskog zemljišta.

Ostali primici iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na naplaćena potraživanja od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske po osnovu roditeljskog odsustva (40.105 KM) i Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu bolovanja koje se refundira (33.520 KM).

6.1.2. Rashodi i izdaci

Rashodi i izdaci iskazani su u ukupnom iznosu od 5.735.810 KM, od čega na fondu 01 iznos od 5.726.090 KM (rashodi 5.105.479 KM i izdaci 620.611 KM) i fondu 03 iznos od 9.720 KM (rashodi 126 KM i izdaci 9.594 KM).

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su iskazani u ukupnom iznosu od 5.105.605 KM, a čine ih tekući rashodi i transferi između različitih jedinica vlasti.

Tekući rashodi iskazani su u iznosu od 5.062.044 KM, a čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi, doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova, te rashodi po sudskim rješenjima.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.847.392 KM, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (1.456.065 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (322.467 KM), naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada (36.028 KM) i rashode za otpremnine i jednokratne pomoći-bruto (32.832 KM). Obuhvataju lična primanja Opštinske uprave (1.422.294 KM) i nižih budžetskih korisnika (425.098 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani su u iznosu od 759.487 KM (na fondu 01 iznos od 759.361 KM i fondu 03 iznos od 126 KM), a čine ih rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (108.765 KM), režijskog materijala (45.165 KM), tekućeg održavanja (104.269 KM), putovanja i smještaja (33.201 KM), stručnih usluga (46.838 KM), usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine (94.536 KM) i ostali neklasifikovani rashodi (326.713 KM).

Rashodi za stručne usluge najvećim dijelom odnose se na usluge platnog prometa (11.981 KM), osiguranja (4.920 KM), usluge informisanja i medija (8.560 KM) i advokatske usluge (10.530 KM). U okviru rashoda stručnih usluga evidentirani su troškovi usluga iznajmljivanja i održavanja kopir aparata u iznosu od 3.000 KM, što nije u skladu sa članom 92. stav (2) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/16, 115/17 i 118/18). Zbog pogrešne klasifikacije precijenjeni su rashodi za stručne usluge, a potcijenjeni su rashodi po osnovu zakupa.

Rashodi tekućeg održavanja najvećim dijelom odnose se na rashode za tekuće održavanje zgrada (3.395 KM), objekata drumskog saobraćaja (80.402 KM) i prevoznih sredstava (11.706 KM).

Rashodi održavanja javnih površina i zaštite životne sredine odnose se na rashode za usluge zimske službe (52.852 KM), rashode po osnovu utroška električne rasvjete na javnim površinama (35.820 KM) i usluge zaštite životne sredine (5.864 KM). U okviru rashoda za usluge zaštite životne sredine evidentirani su troškovi usluga deratizacije u iznosu od 3.000 KM, što nije u skladu sa članom 92. stav (3) navedenog Pravilnika. Zbog pogrešne klasifikacije precijenjeni su rashodi za usluge zaštite životne sredine, a potcijenjeni su rashodi za komunalne usluge.

Ostali neklasifikovani rashodi najvećim dijelom se odnose na rashode za bruto naknade za 19 skupštinskih odbornika (161.321 KM), naknade članovima komisija i radnih grupa (31.212 KM), po osnovu ugovora o djelu (35.160 KM), naknade licima koja se nalaze na stručnom osposobljavanju (44.836 KM), članovima upravnih odbora (1.521 KM) i rashode po osnovu reprezentacije (30.013 KM).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 443.870 KM, a čine ih rashodi po osnovu kamata na obveznice (168.000 KM), kamata na primljene zajmove u zemlji (16.074 KM) i zateznih kamata zbog neizmirenih obaveza po osnovu dospjelih anuiteta za emitovane obveznice (259.796 KM).

Subvencije su iskazane u iznosu od 219.530 KM, a odnose se na subvencije JKP „Vodovod“ d.o.o. Kneževo (147.000 KM), JZU „Dom zdravlja“ (35.000 KM), JP „Narodni univerzitet“ (8.000 KM) i subvencije nefinansijskim subjektima - sufinansiranje prevoza učenika (29.530 KM). Sredstva doznačena javnim nefinansijskim subjektima u ukupnom iznosu od 190.000 KM nemaju karakter subvencija već predstavljaju tekući grant, shodno članu 95. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Zbog pogrešne klasifikacije precijenjene su subvencije, a potcijenjeni su tekući grantovi.

Grantovi su iskazani u iznosu od 265.793 KM, a čine ih tekući grantovi političkim organizacijama (9.293 KM), sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima (78.550 KM), etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (46.400 KM), Srpskom prosvjetnom i kulturnom društvu „Prosvjeta“ Kneževo (2.500 KM), ostali tekući grantovi neprofitnim subjektima (91.653 KM) i kapitalni grantovi neprofitnim subjektima (37.397 KM). U okviru tekućih grantova neprofitnim subjektima evidentirani su troškovi po osnovu organizacije manifestacija („Dani zimske čarolije“, „Dani Opštine“ i „III tradicionalna kotlićijada“) u iznosu od 26.732 KM, što nije u skladu sa članom 92. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Zbog pogrešne klasifikacije precijenjeni su tekući grantovi, a potcijenjeni su rashodi po osnovu reprezentacije. Dodjela sredstava granta vršena je shodno Pravilniku o načinu finansiranja udruženja („Službeni glasnik Opštine Kneževo“ broj 2/19), kojim nisu u potpunosti utvrđeni kriterijumi i procedura za dodjelu istih. Korisnici sredstava granta ne podnose izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava, kako je definisano tačkom VIII Odluke o izvršenju rebalansa budžeta Opštine Kneževo za 2021. godinu.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 1.395.347 KM, a čine ih doznake građanima (1.242.361 KM) i pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike i Opštine (152.986 KM). Odnose se na doznake za razne vidove socijalnih davanja po osnovu prava utvrđenih Zakonom o socijalnoj zaštiti koje se isplaćuju preko JU Centar za socijalni rad (982.720 KM), doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticećenika (152.986 KM), stipendije učenicima i studentima (45.310 KM), pomoć roditeljima sa troje i više djece (1.000 KM) i ostale tekuće doznake građanima (213.331 KM). U okviru ostalih tekućih doznaka građanima evidentirana je doznaka sredstava na ime podsticaja za unapređenje poljoprivredne proizvodnje na području Opštine za 2021. godinu u iznosu od 145.286 KM, što nije u skladu sa članom 94. stav (5) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Zbog pogrešne klasifikacije doznake su precijenjene, a potcijenjene su subvencije nefinansijskim subjektima.

Rashodi po sudskim rješenjima iskazani su u iznosu 130.625 KM i čine ih rashodi po sudskim presudama (glavni dug, zatezne kamate i sudski troškovi).

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 43.561 KM, a čine ih transferi entitetu (24.667 KM), jedinicama lokalne samouprave (15.205 KM) i fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (3.689 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- *internim aktom u potpunosti definišu pravila i kriterijumi za dodjelu sredstava granta, te da se podnose izvještaji o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta Opštine Kneževo za konkretnu godinu,*
- *klasifikacija rashoda po osnovu zakupa, komunalnih usluga, ostalih neklasifikovanih rashoda, subvencija i grantova vrši u skladu sa članom 92. stav (2), (3) i (10), 94. stav (5) i članom 95. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.*

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 630.205 KM, a čine ih izdaci za nefinansijsku imovinu (378.611 KM), izdaci za otplatu dugova (199.996 KM) i ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (51.598 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani na fondu 01 u iznosu od 369.017 KM odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (197.052 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata - poslovni i saobraćajni objekti (142.600 KM), nabavku postrojenja i opreme (6.864 KM) i izdatke na nematerijalnu proizvedenu imovinu (22.501 KM).

Na fondu 03 iskazani izdaci za nefinansijsku imovinu u iznosu od 9.594 KM odnose se na izdatke za nabavku opreme za namještaj JU Dječiji vrtić „Radojka Lakić“.

Izdaci za otplatu dugova odnose se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji (152.045 KM), zajmova primljenih iz inostranstva (4.636 KM) i izdatke za otplatu neizmirenih obaveza JU Centra za socijalni rad i Opštinske uprave iz ranijeg perioda (43.315 KM).

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na izdatke za naknade plata za porodijsko odsustvo (29.125 KM) i bolovanje koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (22.473 KM).

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)

U obrascu PIF iskazan je deficit u iznosu od 12.317 KM (na fondu 01 u iznosu od 7.457 KM i 4.860 KM na fondu 03), koji predstavlja razliku između zbira prihoda (bez prihoda obračunskog karaktera) i primitaka za nefinansijsku imovinu i zbira rashoda (bez rashoda obračunskog karaktera) i izdataka za nefinansijsku imovinu.

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje iskazano je u negativnom iznosu od 177.969 KM, a predstavlja zbir neto primitaka od finansijske imovine, neto zaduživanja i ostalih neto primitaka.

6.1.5. Razlika u finansiranju

U obrascu PIF iskazana je negativna razlika u finansiranju u iznosu od 190.286 KM, a predstavlja razliku između budžetskih prihoda i primitaka (5.545.524 KM) i budžetskih rashoda i izdataka (5.735.810 KM).

6.2. Bilans uspjeha

Prihodi i rashodi iskazani u Konsolidovanom bilansu uspjeha, pored prihoda i rashoda iskazanih u obrascu PIF, sadrže prihode i rashode obračunskog karaktera.

6.2.1. Prihodi

Prihodi su iskazani u iznosu od 5.726.450 KM, a odnose se na poreske i neporeske prihode, grantove, transfere između različitih jedinica vlasti (koji su obrazloženi u tački 6.1.1.1. izvještaja) i prihode obračunskog karaktera.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 265.435 KM, a odnose se na prihode od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja (5.278 KM), dobitke od prodaje zemljišta (34 KM), pomoći u naturi - knjige (3.150 KM), prihode po osnovu otpisa zastarjelih obaveza iz ranijeg perioda i ostale prihode obračunskog karaktera (43.702 KM), te prihode obračunskog karaktera evidentirane po osnovu izvještaja Poreske uprave Republike Srpske iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za 2021. godinu (213.271 KM).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 7.106.560 KM, a odnose se na tekuće rashode, transfere između različitih jedinica vlasti (koji su obrazloženi u tački 6.1.2.1. izvještaja) i rashode obračunskog karaktera.

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 2.000.956 KM, a odnose se na rashode po osnovu amortizacije (1.731.712 KM), rashode od usklađivanja vrijednosti imovine (269.062 KM) i rashode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (182 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije odnose se na amortizaciju zgrada i građevinskih objekata (1.626.377 KM), postrojenja i opreme (70.531 KM) i amortizaciju nematerijalne imovine (34.804 KM). Obračun amortizacije za sredstva nabavljena 2017. godine i kasnije vršen je po stopama propisanim Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 110/16), dok je za sredstva nabavljena prije 2017. godine (a još su u upotrebi) obračun vršen po korigovanim stopama.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine najvećim dijelom odnose se na korekciju kratkoročnih potraživanja po izvještaju Poreske uprave. Po nalazu revizije potcijenjeni su za iznos od 2.666 KM (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Konsolidovanom bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2021. godine iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.380.110 KM, a po nalazu revizije precijenjen je za 2.666 KM.

6.3. Bilans stanja

U Konsolidovanom bilansu stanja na dan 31.12.2021. godine iskazane su neto poslovna aktiva i pasiva u vrijednosti 36.413.497 KM.

6.3.1. Aktiva

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina iskazana je u neto vrijednosti 659.335 KM, a čine je kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja (bruto vrijednost 2.247.952 KM, ispravka vrijednosti 1.588.617 KM).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu 183.408 KM, a odnose se na sredstva na bankovnim računima (181.488 KM) i blagajni (1.920 KM).

Kratkoročni plasmani iskazani su u bruto/neto vrijednosti 11.000 KM, a odnose se na kratkoročne zajmove iz ranijeg perioda date preduzeću „Alumina“ a.d. Kneževo (8.000 KM) i fizičkom licu (3.000 KM). Opština nije vršila procjenu kratkoročnih plasmana sa

stanovišta njihove naplativosti, odnosno korekciju plasmana koji nisu naplaćeni po isteku roka od 12 mjeseci u skladu sa članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Zbog navedenog kratkoročni plasmani su precijenjeni za 11.000 KM, a za isti iznos potcijenjen je finansijski rezultat ranijih godina.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u neto vrijednosti 245.375 KM (bruto vrijednost 1.833.221 KM i ispravka vrijednosti 1.587.846 KM), a odnose se na potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga (4.027 KM), potraživanja od zaposlenih (5.498 KM), potraživanja za nenaplaćene poreze i neporeske prihode (128.026 KM), potraživanja za ostale neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana (93.716 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (14.108 KM).

Potraživanja za nenaplaćene poreze i neporeske prihode evidentirana su na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima Poreske uprave Republike Srpske.

Potraživanja za ostale neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku od godinu dana odnose se na potraživanja za zauzetu javnu površinu-garaže, ljetne bašte i dr. (25.972 KM), naknade za uređenje građevinskog zemljišta (18.770 KM), zemljišnu rentu (27.466 KM) i potraživanja za ostale neporeske prihode (21.508 KM).

Sporna (korigovana) kratkoročna potraživanja najvećim dijelom se odnose na nenaplaćena potraživanja po osnovu poreskih prihoda (1.258.885 KM) i neporeskih prihoda (329.944 KM).

Opština nije dosljedno vršila procjenu potraživanja sa stanovišta njihove naplativosti na dan bilansiranja, odnosno korekciju potraživanja koja nisu naplaćena po isteku roka od 12 mjeseci u skladu sa članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Zbog navedenog precijenjena su kratkoročna potraživanja su u najmanjem iznosu od 84.300 KM i finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 81.634 KM, a potcijenjeni su obračunski rashodi u iznosu od 2.666 KM. Do završetka revizije izvršena je korekcija potraživanja koja nisu naplaćena po isteku roka od 12 mjeseci, te shodno tome nije data preporuka.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u bruto/neto vrijednosti 143.630 KM, a najvećim dijelom odnose se na razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme bolovanja (100.047 KM) i porodijskog odsustva (16.677 KM) koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti iskazana su u neto vrijednosti 75.922 KM (bruto vrijednost 76.693 KM i ispravka vrijednosti 771 KM), a najvećim dijelom odnose se na potraživanja od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu finansiranja prava utvrđenih Zakonom o socijalnoj zaštiti (49.632 KM) i Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske po osnovu pomoći za izrazito nerazvijene opštine (22.075 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se korekcija kratkoročnih plasmana koji nisu naplaćeni po isteku roka od 12 mjeseci vrši u skladu sa članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u neto vrijednosti 35.754.162 KM, a čine je dugoročna finansijska imovina i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina iskazana je u bruto/neto vrijednosti 747.623 KM, a odnosi se na dugoročne plasmane (705.948 KM) i dugoročna potraživanja za poreze i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (41.675 KM).

Dugoročne plasmane u potpunosti čine akcije i učešća u kapitalu, a odnose se na akcije u KP „Cvrcka“ a.d. Kneževo. Vrijednost akcija i učešća u kapitalu u glavnoj knjizi trezora Opštine po nalazu revizije precijenjena je za 705.948 KM, jer po otvaranju stečajnog postupka (2020) nije izvršena korekcija uloga u KP „Cvrcka“. Takođe, nisu evidentirani ulogi u JKP „Vodovod“ (15.000 KM), JZU „Dom zdravlja“ i JP „Narodni univerzitet“, u skladu sa članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Opština ne raspolaže podacima o vrijednosti osnivačkih uloga u JZU „Dom zdravlja“ i JP „Narodni univerzitet“.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u neto vrijednosti 35.006.539 KM (bruto vrijednost 54.328.904 KM i ispravka vrijednosti 19.322.365 KM), a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu (24.964.953 KM), dragocjenosti (320 KM) i neproizvedenu stalnu imovinu (10.041.266 KM).

Proizvedenu stalnu imovinu čine zgrade i objekti neto vrijednosti 24.559.048 KM, postrojenja i oprema 289.890 KM, investiciona imovina 12.994 KM i nematerijalna proizvedena imovina neto vrijednosti 103.021 KM.

Neto vrijednost zgrada i objekata čine stambeni objekti za posebne socijalne grupe (155.964 KM), poslovni objekti i prostori (4.503.134 KM), saobraćajni objekti-putevi, vanjska rasvjeta, trotoari i dr. (14.452.900 KM) i ostali objekti-vodovod, kanalizacija, sportsko-rekreativni tereni, spomenici i dr. (5.447.050 KM). Vrijednost zgrada i objekata u toku godine uvećana je po osnovu adaptacije objekta JU Dječiji vrtić „Radojka Lakić“ (48.057 KM), sanacije i asfaltiranja puteva (189.897 KM) i izgradnje vodovodne i kanalizacione mreže (118.228 KM).

Neto vrijednost postrojenja i opreme čine prevozna sredstva (40.949 KM), kancelarijska oprema (15.374 KM), komunikaciona i računarska oprema (6.531 KM), grijna i rashladna oprema (1.075 KM), oprema za obrazovanje, nauku i kulturu (196.646 KM), specijalna oprema-vatrogasna, komunalna oprema i dr. (26.641 KM) i ostala postrojenja i oprema (2.674 KM).

Investiciona imovina odnosi se na zemljište klasifikovano kao investiciona imovina u vlasništvu (kupljeno za izgradnju puteva). Opština je u toku 2021. godine izdavala u zakup poslovni prostor površine 57 m², u skladu sa ugovorom o zakupu koji je zaključen 2011. godine na period od 15 godina. Poslovni prostor nije evidentiran kao investiciona imovina, shodno članu 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 16 - Investiciona imovina (paragraf 7, 20. a) i 26). Zbog navedenog vrijednost investicione imovine je potcijenjena za 7.474 KM, a za isti iznos su precijenjeni poslovni objekti i prostori.

Neto vrijednost nematerijalne proizvedene imovine odnosi se na ulaganja u razvoj (izrada Regulacionog plana).

Na opremu (pisaće mašine, tv oprema i telefonska centrala) i nematerijalnu proizvedenu imovinu (računarski programi), čija je knjigovodstvena vrijednost svedena na nulu a ista je u upotrebi, nije primijenjen revalorizacioni model vrednovanja u skladu sa članom 41. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Neproizvedenu stalnu imovinu čini zemljište vrijednosti 10.041.266 KM. Opština je u 2021. godini izvršila procjenu vrijednosti zemljišta po osnovu koje je vrijednost zemljišta uvećana za 2.920.660 KM, a za isti iznos priznate su revalorizacione rezerve. Opštinsko zemljište klasifikovano je u skladu sa utvrđenom kategorizacijom.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **korekcija akcija i učešća u kapitalu kontrolisanih entiteta i evidentiranje istih u glavnoj knjizi trezora Opštine vrši u skladu sa članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politika i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,**
- **poslovni objekti dati pod zakup priznaju kao investiciona imovina, shodno članu 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 16 - Investiciona imovina,**
- **izvrši procjena novog (preostalog) vijeka trajanja stalnih sredstava u upotrebi čija je knjigovodstvena vrijednost svedena na nulu, u skladu sa članom 41. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.**

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva Opštine na dan 31.12.2021. godine iskazana je u vrijednosti 36.413.497 KM, a odnosi se na kratkoročne obaveze i razgraničenja, dugoročne obaveze i vlastite izvore.

6.3.2.1. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 2.488.020 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (667.151 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (411.146 KM), obaveze iz poslovanja (557.465 KM), obaveze za subvencije (20.862 KM), grantove (42.949 KM) i doznake na ime socijalne zaštite (659.662 KM), kratkoročna razgraničenja (2.595 KM), ostale kratkoročne obaveze (65.773 KM), te kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (53.257 KM) i unutar iste jedinice vlasti (7.160 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze odnose se na obaveze po osnovu emitovanih obveznica (505.523 KM) i dugoročnih zajmova koje dopijevaju na naplatu do godinu dana - kredit kod „Addiko Bank“ a.d.. Banja Luka (156.667 KM) i Svjetske banke (4.961 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za bruto plate za novembar i decembar 2021. godine i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi (302.180 KM) i kod nižih budžetskih korisnika (108.966 KM).

Obaveze iz poslovanja u zemlji odnose se na obaveze prema dobavljačima za nabavku roba i usluga (267.509 KM), fizičkim licima (66.582 KM), obaveze po sudskim rješenjima (2.194 KM), po osnovu poreza i doprinosa na teret poslodavca (51.878 KM) i ostale obaveze u zemlji - reprogram iz 2019. godine (169.302 KM).

Ostale kratkoročne obaveze najvećim dijelom se odnose na obaveze nastale u prethodnom periodu, koje su na navedenu poziciju preknjižene prilikom primjene novog kontnog plana za budžetske korisnike.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na obaveze prema entitetu (33.002 KM), jedinicama lokalne samouprave (17.546 KM) i fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (2.709 KM) za poreze, doprinose i neporeske prihode prema zapisnicima iz poreskog knjigovodstva.

6.3.2.2. Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 5.433.691 KM i u cijelosti se odnose na dugoročne finansijske obaveze.

Dugoročne finansijske obaveze odnose se na dugoročne obaveze po emitovanim obveznicama u 2011. godini (5.094.477 KM), kreditnom zaduženju 2006. godine kod

„Addiko Bank“ a.d. Banja Luka na period od 17. godina (299.532 KM) i dugoročne obaveze po namjenskom kreditu Svjetske banke iz 2001. godine (39.682 KM).

Zbog neizmirenih obaveza po emitovanim obveznicama dospjelih u periodu 2011-2020. godine protiv Opštine su od strane Investiciono-razvojne banke Republike Srpske (u ime i za račun Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske) podnijete dvije tužbe, koje su riješene u korist tužioca. Način i rokovi izmirenja dospjelih neplaćenih anuiteta definisani su sporazumima koje su Opština i Investiciono-razvojna banka Republike Srpske zaključile 29.10.2020. godine (za period 2011-2020.), 18.10.2021. godine (za anuitete dospjele u 2021.) i 14.02.2022. godine (za anuitet dospio na naplatu 06.02.2022.). Opština je izvršila priznavanje dospjelih obaveza, shodno članu 82. stav (7) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (tačke 6.1.2.1 i 6.3.2.1.).

6.3.2.3. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 28.491.786 KM, a čine ih trajni izvori sredstava, rezerve, finansijski rezultat ranijih godina i finansijski rezultat tekuće godine.

Trajni izvori sredstava iskazani su u iznosu od 8.357.341 KM.

Rezerve su iskazane u iznosu od 2.920.660 KM i odnose se na revalorizacije rezerve po osnovu procjene vrijednosti zemljišta.

Finansijski rezultat ranijih godina iskazan je u iznosu od 14.390.344 KM, a po nalazu revizije precijenjen je za 798.582 KM zbog neizvršene korekcije kratkoročnih plasmana i potraživanja, te akcija i učešća u kapitalu (tačke 6.3.1.1 i 6.3.1.2. izvještaja).

Finansijski rezultat tekuće godine iskazan je u iznosu od 2.823.441 KM, a po nalazu revizije precijenjen je za 4.206.217 KM, zbog tehničke greške i neizvršene korekcije kratkoročnih potraživanja (tačke 6. i 6.3.1.1. izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i pasive iskazane su u iznosu od 1.860.675 KM, a odnose se na hipoteku (založno pravo na nekretninama) datu u korist „Hypo Alpe-Adria-Bank“ Banja Luka (sadašnja „Addiko Bank“) po osnovu ugovora o dugoročnom kreditu iz 2006. godine.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Konsolidovanom bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 5.461.016 KM i investicionih aktivnosti u iznosu od 10.882 KM. Odlivi gotovine iskazani su po osnovu odliva iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 5.226.765 KM, investicionih aktivnosti u iznosu od 236.462 KM i aktivnosti finansiranja u iznosu od 163.927 KM.

Neto smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazano je u iznosu od 155.256 KM, po osnovu pozitivnog novčanog toka iz poslovnih aktivnosti (234.251 KM), negativnog novčanog toka iz investicionih aktivnosti (225.580 KM) i aktivnosti finansiranja (163.927 KM). Stanje gotovine na početku perioda iznosi 338.664 KM, a na kraju perioda 183.408 KM.

Bilans novčanih tokova sačinjen je u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 2 - Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovani finansijski izvještaj Opštine za period 01.01-31.12.2021. godine nisu objelodanjene informacije vezano za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevom MRS JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 15. c) i 38.).

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema pisanoj informaciji Opštine potencijalne obaveze po osnovu jednog sudskog spora koji se vodi protiv Opštine iznose 25.592 KM, bez efekata potencijalnih zateznih kamata. Takođe, na dan 31.12.2021. godine protiv Opštine se vodi 14 radnih sporova.

Pored navedenog Opština je tražilac izvršenja u 10 izvršnih postupaka vrijednosti 91.318 KM, a izvršenik u jednom postupku vrijednosti 62.664 KM (tražilac izvršenja Centar za razvoj poljoprivrede i sela Banja Luka).

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovani finansijski izvještaj za 2021. godinu sačinjene su Napomene koje pružaju osnovne informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama. Nisu prezentovane informacije vezano za:

- stalnost poslovanja u skladu sa MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 15. c) i 38.),
- strukturu trajnih izvora, obaveza i budžetskih pozicija (neporeskih prihoda, transfera, rashoda po osnovu korišćenja robe i usluga, datih subvencija, grantova i doznaka na ime socijalne zaštite, izdataka), uzroke značajnih razlika u odnosu na plan i prethodnu godinu, potencijalne obaveze, potencijalna sredstva i rezervisanja u skladu sa članom 46. stav (1) tačka 3), 5) i 8) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika,
- korisni vijek upotrebe ili korišćene stope amortizacije, bruto knjigovodstvenu vrijednost i akumuliranu ispravku vrijednosti na početku perioda, kao i usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku i kraju perioda za svaku klasu nekretnina, postrojenja i opreme, te nematerijalne imovine u skladu sa MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 88. c), d) i e) i MRS JS 31 - Nematerijalna imovina (paragraf 117. a), c) i e).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve značajne informacije shodno članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Revizijski tim

mr Danijela Tepić, s.r.

Mira Matijašević, s.r.